

Ἄπό πλευρᾶς περιεχομένων, τό βιβλίον, πού ἐκτείνεται εἰς 558 σελίδας, περιλαμβάνει πατριαρχικά ἔγγραφα, τά ὅποια κατετάγησαν, ἀναλόγως τοῦ περιεχομένου των, εἰς 4 μεγάλας ἐνότητες, ὑπό τούς τίτλους: 1) Ἱερά Μητρόπολις: Ὅρια, Διοικήσεις, Ἐκλογές Μητροπολιτῶν, 2) Ποιμαντική τῶν χριστιανῶν: Διαζύγια, Ἐκπαίδευσις, Ἱεροί Ναοί, 3) Οἰκονομικά τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, 4) Ἱερά Μονή Εἰκοσιφοινίσσης. Προτάσσεται κατάλογος τῶν διατελεσάντων Οἰκουμενικῶν Πατριαρχῶν καί Μητροπολιτῶν Δράμας κατά τήν χρονικήν περίοδον 1608-1931.

Ὅπως ἀναφέρει στόν πρόλόγόν του ὁ συγγραφέας, τά ἔγγραφα αὐτά, πού παρεχωρήθησαν εὐγενῶς εἰς μικροφίλμς, ἐγκρίσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου καί ἐντολῇ τῆς Α.Π.Θ. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, καλύπτουν μίαν περίοδον τριῶν καί πλέον αἰῶνων. Καί μέ ἄμεσον τρόπον, χωρίς ἐξωραϊσμούς ἢ προσθήκας καί ἀφαιρέσεις, ἀποδίδουν κατά τρόπον αὐθεντικόν τό πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, τās δυσκολίας πού ἀντιμετώπιζε ἡ τοπική Ἐκκλησία τῆς Δράμας –ἐνίστε καί αἱ πέριξ Μητροπόλεις καί Ἐπισκοπαί–, ἡ παλαίφατος καί ἱστορική Ἱερά Μονή τῆς Παναγίας καί Εἰκοσιφοινίσσης, ἡ ἰδία ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία καί τά ἱερά καθιδρύματά της, οἱ κληρικοί καί λαϊκοί κλπ.

Εὐχόμεθα εἰς τόν φίλον Ἅγιον Δράμας, ὅπως ὑγιαίνων καί μακροημερεύων ὀρθοτομῇ τόν Λόγον τῆς Ἀληθείας τοῦ Κυρίου καί συνεχίσῃ ἐπί ἔτη πολλά τήν τόσον γόνιμον ποιμαντορίαν του καί τήν λίαν ἀξιόλογον συγγραφικήν του δραστηριότητα, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Ἔθνους ἡμῶν, τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς λαχούσης αὐτῷ θεοσώστου Ἐπαρχίας τῆς Δράμας.

ΚΩΝΣΤ. Β. ΧΙΩΛΟΣ
δρ Νομικῆς

Δημητρίου Πασχαλίδη, Ἡ Χωριστή Δράμας (Κατά τή Β' Βουλγαρική κατοχή 1916-1918).

Ἄπό τόν ἐκπαιδευτικό κ. Δημήτριον Πασχαλίδην ἐκκυκλοφορήθη σέ ἀνάτυπο ἀπό τά Πρακτικά τῆς Β' Ἐπιστημονικῆς Συνάντησης «Ἡ Δράμα καί ἡ περιοχή της—Ἱστορία καί Πολιτισμός», ἡ ἱστορική μελέτη του μέ τίτλο: «Ἡ Χωριστή Δράμας κατά τήν Δεύτερη Βουλγαρική Κατοχή τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας (1916-1918)».

Ἡ ἐν λόγῳ μελέτη, ὅπως γράφει στό εἰσαγωγικό σημείωμά του ὁ συγγραφέας, ἀποτελεῖ μία μικρή συμβολή στήν πλούσια καί μακροαίωνα ἱστορία τῆς γενέτειράς του Χωριστῆς καί ἀνακοινώθηκε γιά πρώτη φορά στή Β' Ἐπιστημονική Συνάντηση πού διοργάνωσε ὁ Δήμος Δράμας ἀπό 18 ἕως 22

Μαΐου 1994 στο Συνεδριακό Κέντρο του Έπαγγελματικού Έπιμελητηρίου Δράμας, με θέμα: «Η Δράμα και η περιοχή της. – Ιστορία και Πολιτισμός». Στή συνάντηση αυτή συμμετέχον πολλοί Έλληνες και ξένοι επιστήμονες-έρευνητές, οι όποιοι με τίς επιστημονικές τους ανακοινώσεις εφώτισαν άγνωστες μέχρι τώρα πτυχές τής ιστορίας και τής πολιτιστικής παραδόσεως τής ευρύτερης περιοχής τής Δράμας.

Ο διδάσκαλος κ. Δημήτριος Πασχαλίδης μᾶς ἔχει δώσει μέχρι τώρα πολλά δείγματα τής ερευνητικῆς ἐργασίας του. Τό ἄνωτέρω νέο βιβλίο του ἐπιβεβαιώνει τό ὅτι γνωρίζει ὄχι μόνο νά ἐντοπίζει τό ἀρχαϊκό ὑλικό, ἀλλά καί νά τό ἀξιοποιεῖ κατά τρόπο ὀρθό μέ τήν διακρίνουσαν αὐτόν ἐπιμέλεια καί τάξη. Πράγματι, ἀναδιφώντας κανεῖς τίς σελίδες τής ἐμπεριστατωμένης καί λίαν καλαισθητῆς ἀπό πλευρᾶς ἐκτυπώσεως ὡς ἄνω ἱστορικῆς μελέτης τοῦ κ. Πασχαλίδη, διαπιστώνει ὅτι οὗτος μέ τήν ἐγνωσμένη ἀγάπη του πρὸς τήν ὡραία καί ἱστορική γενέτειρά του, τήν Χωριστή Δράμας (Τσιατάλτζα), ἀξιολογώντας καταλλήλως τό ἐγκατεσπαρμένο ἱστορικό ὑλικό πού συγκέντρωσε μέ πολύ μόχθο καί ἐπιτόπια πολύχρονη προσπάθεια, περιγράφει μέ ἐνάργεια τά τραγικά γεγονότα πού βίωσαν τήν ἐποχή τής βουλγαρικῆς ἐκείνης κατοχῆς οἱ κάτοικοι τής Κοινότητος Χωριστῆς Δράμας καί κατ' ἐπέκταση ὅλοι οἱ Έλληνες τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας. Ἰδιαίτερη ἔμφαση δίδει ὁ συγγραφέας στήν ὀμηρεῖα ἑκατοντάδων κατοίκων τῆς Χωριστῆς καί χιλιάδων Ἀνατολικομακεδόνων καί στήν ἐπιστροφή, μετά τήν ἀνακωχή, τῶν ἐξ αὐτῶν ἐπιζησάντων.

Ὡς ἐπίμετρο τῆς μελέτης καταγράφονται οἱ ἀπομαγνητοφωνημένες συνεντεύξεις τῆς Σαβούδας Κομίτη, τοῦ Ἀποστόλου Πασχαλίδη καί τῆς Ἑλένης Βαραβάρη μέ τό αὐτούσιο καί χαρακτηριστικό Τσιαταλτζιανό γλωσσικό ἰδίωμα, παρατίθεται λαογραφικό, φωτογραφικό καί ἀρχαϊκό ὑλικό μέ πίνακες ὀνομαστικῶν καταλόγων ἐκτοπισθέντων στή Βουλγαρία κατοίκων τῆς Χωριστῆς, καθὼς καί ἀλφαβητικό εὑρετήριο προσώπων καί τόπων πού ἀναφέρονται στίς σελίδες τοῦ βιβλίου.

Ἡ παρατιθέμενη, τέλος, πλούσια βιβλιογραφία, ἀφ' ἐνός μὲν ἀποτελεῖ δείγμα τῆς ἀκαταπόνητης ερευνητικῆς προσπάθειας τοῦ συγγραφέα, ἀφ' ἑτέρου δέ διευκολύνει τούς μελετητές τοῦ βιβλίου νά ἐπιδιώξουν λεπτομερέστερη ἔρευνα τῶν γεγονότων κατά τήν δεύτερη βουλγαρική κατοχή τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας τήν περίοδο 1916-1918, συμβάλλοντας ἔτσι στήν ἐμβάθυνση τῆς ἱστορικῆς ἔρευνας.

ΚΩΝΣΤ. Β. ΧΙΩΛΟΣ

δρ Νομικῆς